

Skozi stranska vrata

Če že ne gre drugače, je pač treba najti pot do razvitega sveta, do Evrope, pri zadnjih, stranskih vratih. Leto so k sreči še vedno na stečaj odprta, ena izmed teh povezav pa je nedvomno pravkar končani, tokrat že 28. mednarodni sejem Alpe Jadran na GR v Ljubljani. Morda beseda sejem niti ni najbolj ustrezna za to, kar se je v tem trikotniku Evrope dogajalo v vseh teh skoraj treh desetletjih, sama prireditelj pa ni le zgolj zrcalna podoba nadregionalnega sodelovanja na tem območju, temveč se v njej kaže tudi sposobnost gospodarstva in volja do sodelovanja preko meja med tremi različnimi gospodarskimi in družbenimi sistemi.

Vzporedno z razvojem mednarodne menjave Jugoslavije, se je širil tudi mednarodni prostor, iz katerega so prihajali razstavljalci na sejem v Ljubljano, tako da ima zdaj delovna skupnost Alpe Jadran kar 13 članic in tri aktivne opazovalke. Ta skupnost obsega že površino okrog 267.000 kvadratnih kilometrov s skoraj 40 milijoni prebivalcev, s pristopom Bavarske in Lombardije pa se je tudi gospodarsko močno okrepila. Razveseljivi so tudi stiki med posameznimi članicami na parlamentarni ravni kot tudi med najvišjimi predstavniki oblasti.

Res je tudi to, da si niti največji optimisti pred recimo desetletjem ne bi upali napovedovati, da bo DS Alpe Jadran dosegla takšno geografsko razprostrtost in takšno politično in gospodarsko širino. Seveda bo zdaj treba vse to utrditi, posebna pozornost pa bo nedvomno veljala različnim gospodarskim strukturam v petih državah, katerim pripadajo dežele, članice skupnosti Alpe Jadran. Pač, gospodarska stabilnost je temelj za socialni mir.

Lado Drobež

ISKRA

Seja predsedstva KS ZSM SOZD

Mladina danes in jutri?

Ne gre za polemičen naslov članka, pač pa samo za sobotno temo na letošnjem mladinskem letnem zboru v Poreču, ki bo to pot od 7. do 9. aprila • Prijavljenih prek stoddvajset mladincev.

Na petkovi seji predsedstva Iskrinih mladincev so govorili še o zadnjih pripravah na letni zbor Iskrine mladinske organizacije, ki se ga bodo udeležili najaktivnejši mladinci iz vseh Iskrinih delovnih sredin. V uvodu bo o aktualnem položaju celotne Iskre spregovoril predsednik poslovnega odbora SOZD Iskra Franc Šifkovič, nato pa bo sobotni popoldanski del namenjen trenutnim ekonomskim in družbenopolitičnim problemom mladine. Razgovor bodo namreč vodili predstavniki Republiške konference ZSMS. Tudi popoldanski del bo najbrž zanimiv in dobrodošel za naše mladince, saj se bodo bolj natančno seznanili z Iskrinim projektom razvoja kadrov, imenovanim IKAR, ki ga bo predstavil vodja tega projekta Janez Mayer. Nedeljsko popoldne pa bo kot vsako leto namenjeno letni konferenci Iskrine mladinske organizacije.

Na seji je predsedstvo predlagalo tudi novega sekretarja mladine (dosedanji sekretarki je potekel mandat) Janka Ješeta iz Kibernetike, ki je predsednik osnovne organizacije ZSMS v Iskrinih Instrumentih v Otočah.

Ob koncu srečanja so nekateri posamezniki nakazali probleme, s katerimi se srečujejo v svojih delovnih sredinah. Tako so govorili o še nerešenih težavah Telematike, Sežane pa Mikroelektronike, mladinci iz Elektrovez pa so izražali nekatere pomisleke glede izbire novega vodstva delovne organizacije. Člani predsedstva so se na kratko seznanili tudi z zaključnim računom Iskrine sestavljene organizacije in se, bolj mimogrede, ustavili tudi pri reševanju problematike tehnoloških in ekonomskih presežkov delavcev.

VŽ

Vabilo

na 4. sejo delavskega sveta SOZD Iskra, ki bo v **sredo, dne 5. aprila 1989, ob 9.** v prostorih Iskre PPC, Ljubljana, Trg revolucije 3, velika sejna soba v pritličju z naslednjim predlogom **dnevnega reda:**

1. Informacija o izvršitvi in izvajanju sklepov 3. seje DS SOZD Iskra z dne 21. 12. 89
Poročevalec: Jasto Marcon
2. Informacija predsednika PO SOZD o aktualnih dogajanjih v SOZD Iskra
Poročevalec: Franc Šifkovič
3. Predlog Letnega programa SOZD Iskra za leto 1989 za uresničevanje ciljev in obveznosti iz srednjeročnega plana SOZD Iskra za obdobje 1986—1990
Poročevalec: Vito Osojnik
4. Poročilo o poslovanju SOZD Iskra za leto 1988
Poročevalec: Vito Osojnik
5. Pobuda za organiziranost SOZD Iskra in OZD v njeni sestavi v skladu z zakonom o podjetjih
Poročevalec: Jože Godec
6. Predlog za razrešitev problematike DO Mikroelektronika
Poročevalec: Bruno Stiglic
7. Predlog za odobritev nevračljivih sredstev za strateške razvojne programe SOZD
Poročevalec: Bruno Stiglic
8. Predlog PS ZT skupnosti — ukinitve poslovne enote IEI New York v Santa Clari
Poročevalec: Janez Vipotnik
9. Določitev osnove za izračun prejemkov iz SSP
Poročevalec: Jože Godec
10. Predlog podelitve magistrskih in diplomskih nalog v SOZD Iskra za leto 1988
Poročevalec: Nace Pavlin
11. Predlog KOS SOZD Iskra — imenovanje glavnega urednika glasila Iskra
Poročevalec: Avguštin Ciuha
12. Vprašanja delegatov

Iskra Telematika

Iskra bo Hrvaški dobavila 100 kartičnih javnih telefonskih aparatov Katja v vrednosti 2,8 milijard dinarjev. Pogodbo sta podpisala Jozef Papo, glavni direktor DO PTT promet Zagreb in Blaž Kavčič, komercialni direktor Iskre Telematike.

Rudi Matajdl, ki skrbi za prodajo, nam je povedal, da gre za pomemben prodor na področju kartičnih govornic v obliki Jatene. Doslej je tovrstne aparate zagotavljalo le podjetje »Mihajlo Pupin«. Sicer pa ocenjuje, da bodo v Jugoslaviji še nekaj časa v uporabi standardni novčični aparati. Uveljavljanje kartičnih namreč zavira visoka cena magnetne kartice, ki je vrh tega namenjena le enkratni uporabi (ko se sprazni, je ni mogoče spet napolniti). Dobre perspektive so za žetonске aparate. Iskra zagovarja uporabo žetonov z utori, kakršne uporabljajo v svetu, saj so dodatna zaščita pred morebitno goljufijo. Organizacije ptt se bodo glede tega vprašanja najbrž kmalu poenotile. Tedaj bo Iskra prilagodila za uporabo žetonov tudi sedanje novčične aparate. Iz njene proizvodnje jih je trenutno okrog 6000.

Po podpisu pogodbe z Zagrebčani se kažejo možnosti novih poslov v drugih območjih Hrvatske. Veliko zanimanje je za govornico tipa Jatena, ki je bila te dni izbrana

na razstavi industrijskega oblikovanja v Hannoveru, kar je veliko priznanje.

Naši komercialisti usmerjajo prodajo go-

Katje za Zagrebčane

vorilnic še na zasebna omrežja, kjer bodo na voljo, denimo turistom, kot javni novčični aparati. Nekateri gostinci so se za nakup in postavitev že odločili in izkušnje so dobre. Spričo uporabe žetonov ne prihaja do takšnih zapletov kot pri kovancih, ki jih neprestano množi inflacija.

Kazmir Mohar,
foto Dean Dubokovič

S seje delavskega sveta DO

Spremembe v zakonodaji in organizaciji bodo obeleževale poslovanje v letu 1989

Obnavljanju in določitvi predloga gospodarskega načrta za leto 1989 so delegati DS DO posvetili precejšnjo pozornost, saj se s paketom novih zakonov napoveduje vrsta sprememb v gospodarjenju, ki pa zaenkrat niso povsem predvidljive. Nadalje so obravnavali delovni program in razvojni načrt s področja SLO in DS DO. Po analizi poslovnih rezultatov (o čemer smo v glasilu že poročali) in poročilu o kakovosti pa so govorili tudi o reorganizacijskih procesih v DO in SOZD.

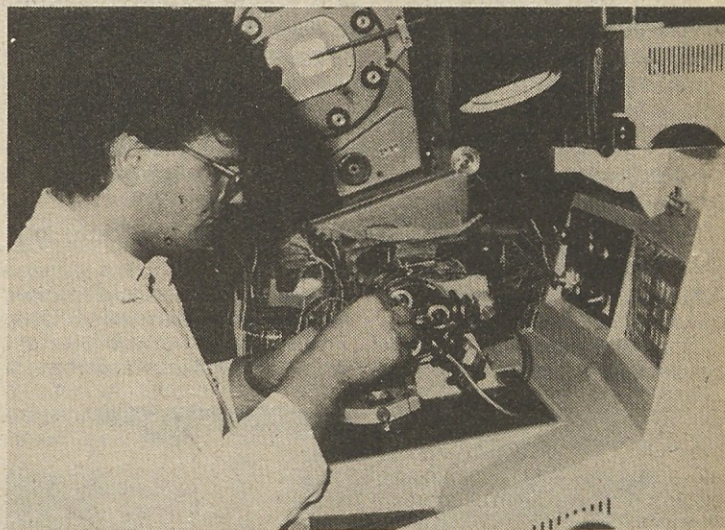
Vrednosti posameznih kazalcev poslovanja so načrtovane glede na približno ocenjeno stopnjo inflacije za leto 1989 in tečajne razlike. Še pomembneje pri upoštevanju načrtovanega pa je, da je treba bistveno izboljšati vrsto aktivnosti v proizvodno poslovnih procesih. V zadnjem letu je bilo uresničenih kar nekaj investicijskih nalog, zato se bo obseg proizvodnje dvignil vsaj za petino. O potrojitvi vrednosti celotnega prihodka se število zaposlenih ne bo več povečevalo. Vsekakor pa bo nujno izboljševati njihovo izobrazbeno strukturo. Osebnih dohodke bomo povečevali le v skladu s storilnostjo in glede na družbeni dogovor.

Zaštlavljen načrt pa bo moč doseči le ob intenzivnejši usmeritvi na tuje trge in to zahodne, saj prodajni tokovi v Jugoslaviji vedno bolj usihajo, obetajo pa se tudi spremembe doseganja precenjenosti vrednosti prodaje na klirinško področje. Izvoz bomo po načrtih torej povečali za 13%. V tem letu pa bo treba poskrbeti še za večjo akumulacijo in uresničiti še investicijske načrte v TOZD HIPOT, Elko in Magnetih, v ostalih pa poskrbeti za manjša vlaganja, ki bodo pripomogla k odpravi ozkih grl v proizvodnji. Izkoriščanje vseh naših inovacijskih in razvojnih možnosti naj bi pripomoglo, da bi se pridružili krogu najboljših proizvajalcev v Evropi. Letošnje leto naj bi tako potekalo v znamenju večje ekonomičnosti, torej boljšega obračanja kapitala, vrednostnih analiz in zniževanja stroškov, doseganja masovnih količin in svetovnih cen, vendar pa tudi približevanja svetovni kvaliteti, kot je v strnjeni obliki svoje poročilo zaključil Jože Šurc, član KPO za ekonomiko in finance.

V nadaljevanju seje so prisotni razpravljali še o predlogu, da bo potrebno začeti s pripravami na spremembe interne zakonodaje glede na nove določbe, ki jih bo vseboval novi zakon o planiranju.

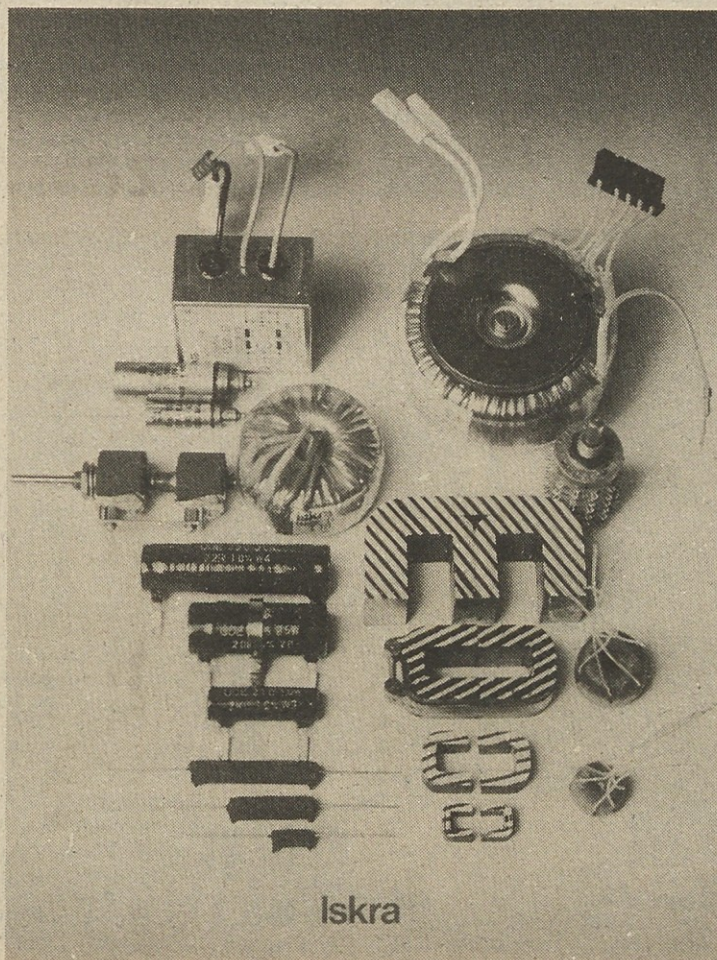
Le-ta se opira na principe strateškega planiranja in vodenja, kot ga poznajo v razvitem svetu, zato bo potrebno znotraj DO poskrbeti tudi za ustrezno informiranje in izobraževanje strokovnih delavcev.

Razumljivo veliko zanimanje delegatov vzbujajo reorganizacijski procesi, tako v DO, kot SOZD, zato je predsednik KPO Zoran Polič na kratko obrazložil potek dogajanj v smislu organizacijskih sprememb v DO, ki so se začele že sredi preteklega leta. V Elementih smo se odločili,

da k preobrazbi strukture DO pristopimo postopno, na podlagi strokovnih analiz in ob racionalnem upoštevanju interesov vseh temeljnih organizacij. Zato so strokovne službe že lani pripravile vrsto materialov glede na po-

samezna področja, ki predstavljajo prvo osnovo za predlog bodoče organiziranosti. Analize so izhajale iz dejanskega stanja v DO, njenih slabosti, pomanjkljivosti, ob tem pa upoštevale, da bi prevelika razdrobljenost še oslabil našo učinkovitost, še posebej v tržnih nastopih v razvitem svetu. S posameznimi proizvodnimi programi smo namreč še veliko premajhni, da bi se lahko enakovredno kosali z masovnimi serijami proizvajalcev z Daljnega vzhoda. V perspektivi je videnje bodoče podobe panoge elementov v zaokrožnih celotah na posameznih »dvoriščih«, oz. lokacijah, kdor pa bo želel postati povsem samostojen, mu ne bomo postavljali ovir, saj le dogovorjeno vzpodbujamo aktivnosti v pozitivni smeri. Vsak od osamosvojenih subjektov pa bo prevzel popolno odgovornost za svoj nadaljnji razvoj. Vsekakor med bodočimi organizacijskimi enotami, oz. podjetji ne bo mesta za prelivanje sredstev ali lažno solidarnost. Ob tem, da bi po predvidevanjih ta podjetja, osnovana izključno na interesni podlagi, ustanovila skupni podjetji za razvoj in za komercialno-finančni inženiring. Združeno podjetje pa naj bi predstavljalo z minimalno kadrovske zasledbo le neke vrste operativni del. S to vizijo so orisane bodoče zasnove (reorganizacije) v DO Elementih, prvi pisni dokumenti in predlogi pa bodo dani v razpravo aprila, s tem, da še vedno obstaja nekaj odprtih vprašanj, ki jih bomo reševali skupaj in se dogovarjali, tako v delovni organizaciji, kot tudi v SOZD.

Irena Stok

Trbovlje: v enaindvajseto stoletje z novimi tehnologijami

V tovarni polprevodnih elementov v Trbovljah so po dolgih letih priprav končno zaokrožili projekt investicije, vredne 10 milijonov dolarjev. Bistveno večje proizvodne zmogljivosti so namenjene skoraj izključno izpolnjevanju izvoznih naročil z zahodnega trga, posebno še, ker so poslovno-kooperacijsko vezani z znano firmo Motorola. Z velikimi količinami, dokaj kvalitetno proizvodnjo se še kar uspešno otepajo konkurence z daljnega vzhoda. Želje in načrte pa že usmerjajo v zahtevna razvojnotehnološka področja hitrih diod, krmiljenih polprevodnikov in senzorjev.

O investiciji smo se pogovarjali z Adijem Peitlom, pomočnikom direktorja.

Kje tičijo vzroki za odločitev o investiciji takšnega obsega?

Tovarna polprevodnikov je bila zgrajena v letu 1966, v času znane

ekonomske reforme, ki je tudi vplivala na to, da ni bila nikoli končana. Poslovali smo v zgradbi brez osnovne tehnološke infrastrukture, ki

bi bila potrebna za proizvodnjo polprevodnikov. Konec sedemdesetih let je postalo jasno, da tako ne gre več naprej, da brez moderne opremljene tovarne nimamo več nobenih perspektiv. Pripravili smo investicijski projekt, ki smo ga v grobem razdelili na dva dela.

Predvsem je bilo potrebno zagotoviti tehnološko infrastrukturo, ki jo vsaka tovarna polprevodnikov potrebuje in je zelo draga — vsebuje tehnološke vode, pline in klima naprave. Vse to so osnovni predpogoji za kakršnokoli proizvodnjo na področju polprevodnikov. Stara tovarna je bila nedokončana in prvotno načrtovana izključno za mon-

tažo. Zato je bilo treba misliti tudi na ustrezno prostorsko uredjenost. Izkazalo se je, da v tovarni potrebujemo popoln razvoj, tehnologijo in proizvodnjo.

Tudi oprema je bila zelo pomanjkljiva in ni zadostovala za masovno produkcijo. V projektu smo opredelili tudi ustrezno procesno opremo, s katero zagotavljamo proizvodnjo osnovnega materiala — silicijev monokristal in pa vse procesne postopke — difuzija, izdelava čipov, spajkanje, oz. montiranje v posebnih pečeh v formirni atmosferi. Poleg tega smo nabavili še opremo, namenjeno za poveča-

nje kapacitet še za ostale proizvodne programe. S tem investicijskim projektom smo želeli proizvodnjo povečati za 2,8 krat, kar smo v lanskem letu tudi dosegli. Nekatere rezultate pa smo celo presegli, medtem ko z nekaterimi še zaostajamo. Načrtovali smo proizvodnjo 190 milijonov 1 a diod, danes pa jih ob štiriizmenskem delu naredimo 1,7 milijona dnevno, kar bo letno zneslo blizu 400 milijonov. S tako količino bomo postali največji proizvajalec teh diod v Evropi. Presegli smo tudi proizvodnjo 3 amperskih diod in usmerniških mostičkov. Žal pa smo v velikih zamudah z novimi izdelkom, to je t.i. krmiljenimi polprevodniki, tranzistorji, tiristorji v t. im. TO 220 ohišju.

V skladu s povečano proizvodnjo se bo verjetno potrebno še dodatno potruditi za pridobi-

tev novih tržišč, posebno še, če vemo, da je Jugoslavija relativno slab odjemalec naših proizvodov.

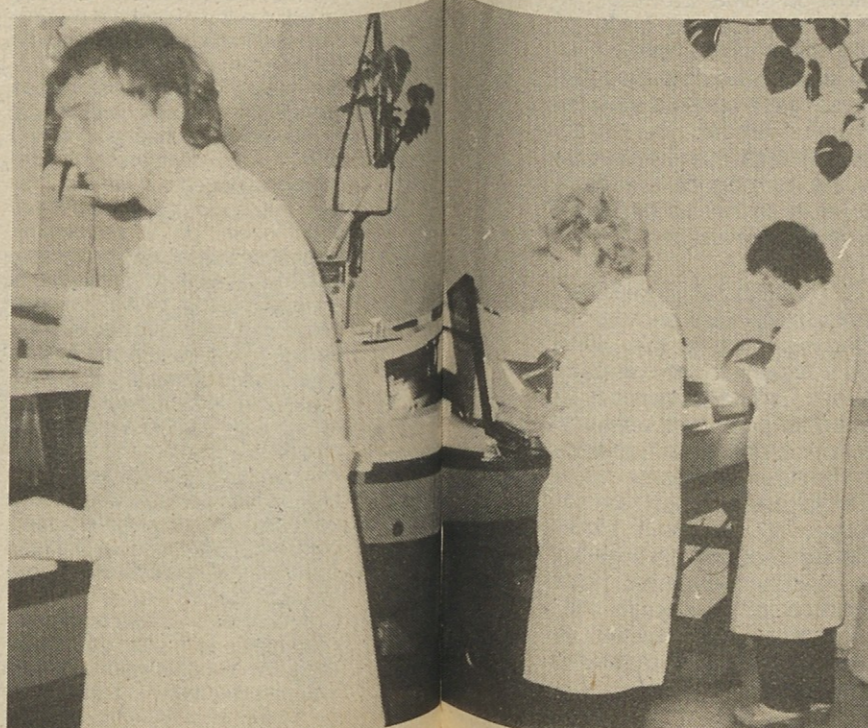
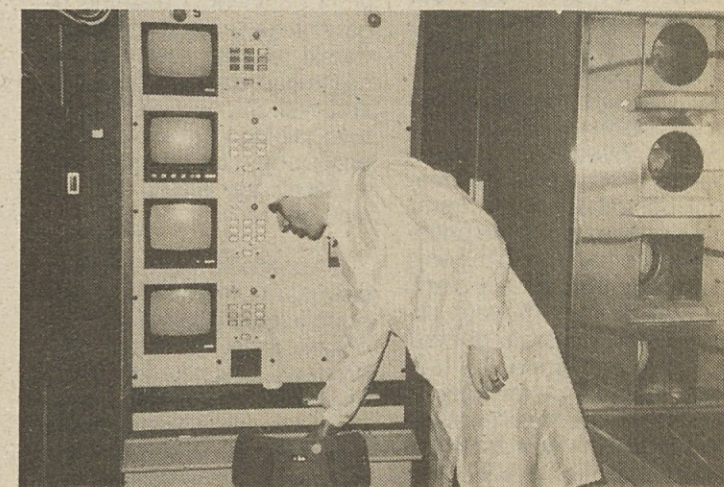
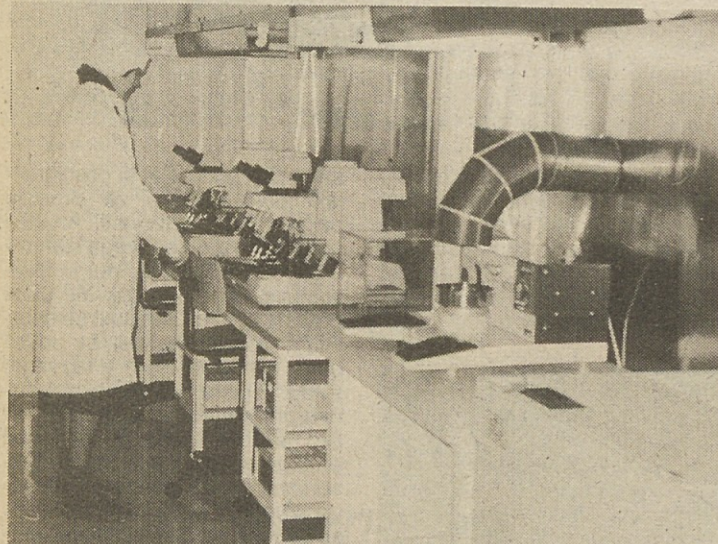
Žal v Jugoslaviji prodamo le 20% proizvodnje, vse ostalo gre v izvoz, pri tem pa le 5% proizvodnje enoamperske diode prodamo doma. Problem vidimo v tem, da je prodajna mreža v Iskri še dokaj neučinkovita, zato največji del naše proizvodnje prodajamo pod tujim imenom, kar marsikdo šteje za pohvalo. Osebnim menim, da je to slabo in kaže na neuspešnost Iskre, da zgradi svoje ime na tujem trgu, vedno bolj postajamo »no name«.

Bi nam podrobno predstavili obseg investicijskih del?

Na novo smo zgradili cca 4000 m² prostorov in adaptirali še 2.500 m², skratka, šlo je za precejšen

Motorolo. Že več kot 10 let skupaj delamo na izboljšavah kvalitete tako, da sedaj že dober del naše proizvodnje prodajamo pod njihovim imenom. Njihov koncept zagotavljanja kvalitete zahteva poseben način sledenja šarž, to pomeni, da pri vsaki operaciji točno vemo, kaj je prišlo vanjo (input) in kaj odhaja (output). Tako za majhne količine vemo, kako se pomikajo skozi proizvodnjo, kaj se z njimi dogaja, kontrolorji in tehnologi pa se sproti odločajo o morebitnih posegih. Tak način dela zagotavlja boljše kvaliteto pa tudi zniževanje stroškov. Dober del izvoznih poslov temelji predvsem na ocenah o tem, kako je proizvajalec poskrbel za doseganje kvalitete. Kontrola takole ni nek filter, ampak je kompleksno delo v celi tehnološko-proizvodni verigi, od vhoda in celo do dobaviteljev in

senzorjev, ki bodo dajali podatke o različnih režimih. Sklenili smo, da se ne bomo razvijali v širino, oz. povečevanje proizvodnje običajnih usmerniških diod, ker se tu že pojavljajo problemi trženja. Zavedati se moramo namreč, da sama proizvodnja postaja vedno manjši problem, težave se pojavljajo takrat, ko je treba izdelek plasirati na tržišču. Vse naše delo in načrte bomo gradili na razvoju v sami tovarni, sodelovali pa bomo z vsemi, ki imajo znanje s področja polprevodnikov v ožjem ali širšem smislu. Že vrsto let uspešno sodelujemo s fakulteto za elektrotehniko, največ z laboratorijem za nelinearne elemente in s fakulteto za naravoslovje in tehnologijo — odsek za kemijo. Na FE teče že vrsto let raziskava t. i. fotovoltajnih ali sončnih celic. Že povsem smo osvojili tehnologijo

podvig, še posebno zato, ker nismo smeli niti za hip prekiniti redne proizvodnje. Investicija je slonela na ramenih izključno domačih strokovnjakov, ki so poleg svojih rednih nalog v proizvodnji hkrati skrbeli za reden potek del. Izredno malo sredstev smo vložili v samo gradnjo, le cca 20% vrednosti naložbe, ki znaša skupno 10 milijonov dolarjev. Naložba pa je v svetovnih merilih izredno majhna, za naše razmere pa je to huč zalogaj, še posebno z vidika odplačevanja letnih anuitet. Vedeti moramo, da se v svetu tovarne gradijo v vrednosti 100 milijonov dolarjev in več.

Katere pridobitve, poleg porasta proizvodnje je investicija še prinesla?

Del naložbe smo namenili tudi dvigu ravni kvalitete. Opremili smo se z merilno kontrolno opremo in rezultat tega je, da smo danes sposobni dobavljati v razredu nekaj 10 ppm, s čemer se lahko primerjamo z največjimi svetovnimi proizvajalci. Vlagamo pa še nadaljnje napore za dodatna izboljšanja. Ob tem nam pomaga dolgoletna povezava z

potem do končnega izdelka. Zaradi zagotavljanja vseh teh predpisanih postopkov sodimo v razred boljših proizvajalcev v svojem razredu. Danes smo na stopnji, ko proizvajamo približno 2,2 milijona diod v različnih oblikah dnevno. Naš trend v prihodnosti se bo gibal v smeri povečevanja deleža bolj zahtevnih izdelkov.

Kakšni so torej vaši programsko proizvodnji načrti?

Usmerjamo se v področje hitrih diod. To so diode za višje frekvence, nadalje področje Zenerjevih diod, področje zaščitnih diod za računalništvo in telekomunikacije. Še posebej skrbno se pripravljamo za usmeritev na področju krmiljenih polprevodnikov. To je področje do moči reda izgubnih 30 watov, ki so vgrajeni v metalplastično ohišje TO 220. Želimo osvojiti še eno novo področje in sicer polprevodniške senzorje. Področje senzorja je izredno perspektivno, ker bazira na senzorjih za obdelavo podatkov. Najbolj znana uporaba je v avtomobilski industriji. Tako bo v sodobnih avtomobilih vgrajena vrsta

za silicijevo monokristalno celico, vendar pa je projekt žal obležal v predalu, ker bi bila proizvodnja predraga. Poteka tudi raziskava z amorfnim silicijem, na redno proizvodnjo pa ne mislimo, ker so letos odprli v Splitu povsem novo tovarno. Pri nas računamo v glavnem na koristne stranske učinke vseh teh raziskav. Eden od teh je vsekakor šolanje kadrov, pridobivanje znanja, saj je skupina iz Elektrofakultete v svetu zelo cenjena in ima objavljenih več člankov v najbolj znanih svetovnih časopisih. To sodelovanje nam zagotavlja tudi neke vrste regrutiranje kadrov in s tem je poskrbljeno, da z elektrofakultete ne pridejo samo inženirji, ki bi delali le v računalništvu ali elektroniki, temveč da želimo pridobiti usposobljene inženirje za polprevodniško tehnologijo. Mlade ljudi bi želeli »zastropiti« s polprevodniško tehnologijo in jih pripeljati k nam v revirje. Zaenkrat imamo še veliko težav zaradi odliva kadrov, želeli pa bi spremenili strukturo naše industrije.

Irena Stok

Najpomembnejša točka v načrtu za letošnje leto je razvoj novega izdelka in tehnologij

Semiški Kondenzatorji načrtujejo v letošnjem letu sedemodstotno rast proizvodnje, nekoliko nižji izvoz in povečanje prodaje na domačem trgu, kjer trenutno, najbrž zaradi specifikacije njihove proizvodnje, ni opaziti težav pri domačih »odjemalcih«.

Če samo na hitro preletimo načrte družbeno ekonomskega razvoja v Sloveniji v letošnjem letu, so ti: enoodstotna rast industrijske proizvodnje, osemodstotna rast konvertibilnega izvoza, povečanje uvoza za pet odstotkov in zmanjšanje zaposlenosti za odstotek. Za razliko pa v Semiču načrtujejo kar sedemodstotno povečanje proizvodnje. Najbolj optimistično načrtuje svoj razvoj temeljna organizacija Elementi za odpravo motenj (povečanje fizičnega obsega proizvodnje za dvanajst odstotkov). Kljub temu, da v Kondenzatorjih ne pričakujejo pretiranega oživiljanja domačega trga, so si v planu zastavili za kar 14% večji obseg proizvodnje za domači trg, kot so ga dosegli v lanskem letu. To utemeljujejo s tem, da je načrtovana raven proizvodnje za domači trg še vedno nižja, kot je bila planirana za lansko leto in da predvidevajo oživiljanje investicijskih vlaganj v Jugoslaviji in Sloveniji, ki naj bi se odrazilo na višini proizvodnje temeljne organizacije Energetski kondenzatorji, ki načrtuje za 19% večji obseg proizvodnje za domači trg.

Kondenzatorji so bili v preteklih letih močno izvozno usmerjena delovna organizacija in zaradi predvidevanja, da se bo domači trg zapiral, bi prav to področje prodaje moralo postati v letošnjem letu še pomembnejše, kot je sedaj. Načrtujejo, da bodo izvozili za tri odstotke manj blaga kot lani, s tem da bo konvertibilni izvoz za štiri odstotke nižji, medtem ko se bo izvoz na klirinško področje povečal za osem odstotkov. Načrtovani izvoz pomeni najnižji možni obseg izvoza kot pogoj za normalno poslovanje tovarne. Glede na to, da države, v katere največ

izvažajo, načrtujejo inflacijo v višini 3,5 do 4,5%, bi doseganje samo načrtovanega izvoza pomenilo velik realni padec obsega izvoženega blaga.

Tudi gospodarjenje s sredstvi predstavlja pomemben dejavnik nadaljnjega prilagajanja poslovanja delovne organizacije predvideni gospodarski reformi, zato v tovarni načrtujejo, da bodo še nadalje zniževali zaloge materiala, gotovega blaga in nedokončane proizvodnje ter povečali akumulacijo za realno sto odstotkov.

Na področju kadrov, ki predstavljajo pomemben dejavnik nadaljnjega razvoja delovne organizacije, bodo v celoti prenesli zastavljene cilje iz načrta za lansko leto, kar pomeni omejevanje zaposlovanja delavcev brez strokovne izobrazbe, vzpodbujanje zaposlovanja v razvojnotehnični dejavnosti in v tistih službah, ki neposredno vplivajo na večjo dohodkovno učinkovitost delovne organizacije pa vzpodbujanje strokovnega razvoja delavcev in motiva-

cijskih instrumentov za večjo ustvarjalnost.

Najpomembnejši kriterij pri strateški nalogi novega izdelka je njegova rentabilnost, oz. dohodkovna uspešnost tovarne. Tako si je razvojno tehnični sektor začrtal naslednja področja dela:

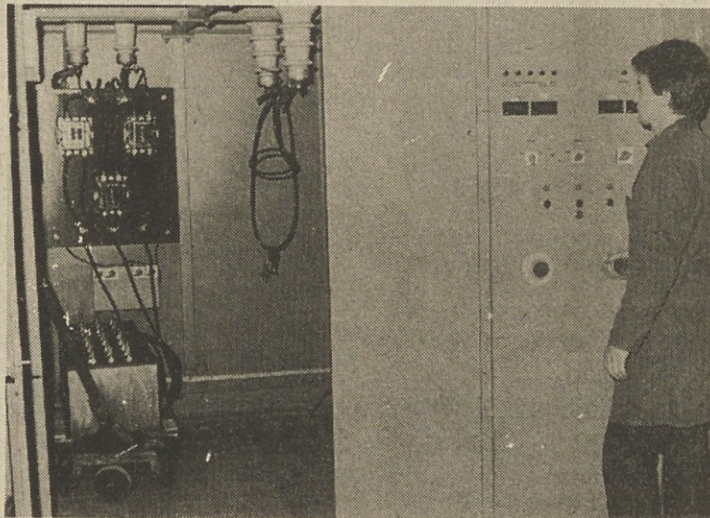
— razvoj novih izdelkov in izboljšava obstoječih, razvoj novih tehnologij in izpopolnjevanje obstoječih, razvoj opreme za lastno proizvodnjo in morebitno prodajo.

— izvajanje integralne kontrole kakovosti, opravljanje laboratorijskih meritev v lastnem laboratoriju in sodelovanje z zunanjimi laboratoriji pa

izvajanje in organizacija metrološkega nadzora merilne opreme, koordinacija in organizacija množične inventivne dejavnosti (MID), priprava tehničnega dela investicijskih elaboratov in sodelovanje pri izvedbi in organizacija in vodenje sistema tehnične dokumentacije.

Na področju investicij nameravajo Kondenzatorji v letošnjem letu uresničiti projekt EK — 84, začeli pa bodo z gradnjo skladišča surovin in gotovega blaga. Za ostalo investicijsko opremo bodo po predvidevanjih namenili nekoliko manj sredstev. Seznam investicijske opreme so sicer naredili, vendar jih, zaradi pomanjkanja finančnih sredstev, ne bo mogoče uresničiti, če jim tega ne bo dopuščal tekoči finančni uspeh.

O reorganizaciji semiških Kondenzatorjev v enovito delovno organizacijo, ki jo planirajo v letošnjem letu, smo že govorili. Za zdaj povejmo le to, da bodo postopek zaključili do konca polletja z naslednjimi fazami: definiranje organizacijskih shem, sprejem samoupravnih splošnih aktov, volitve samoupravnih organov pa poskusno uvajanje nove organizacije in urejanje mikroorganizacijskih rešitev, ki bo sledilo speljani makroreorganizaciji.

Področje tehnologije in študija dela

Strokovna dejavnost pri reševanju proizvodnih nalog

Vzporedno s proizvodnimi dejavnostmi vsake dobro organizirane delovne organizacije potekajo tudi razne aktivnosti v strokovnih službah, ki so za uspešno izvajanje proizvodnega procesa nujno potrebne. Ena izmed takih strokovnih služb je tudi področje tehnologije in študija dela. Doslej v našem glasilu o tem področju, ki deluje v okviru delovne skupnosti skupnih služb Iskre Avtoelektrike Nova Gorica še nismo pisali, zato smo zaprosili Dragana Štrancarja, ki to področje vodi, da nam ga podrobneje predstavi. Naši prošnjiki se je prijazno odzval in izčrpno odgovoril na zastavljena vprašanja.

Kakšna je pravzaprav vloga, oz. dejavnost vašega področja?

Vlogo področja gotovo veliko laže ocenijo tisti, ki z njimi sodelujemo. Še kako pa drži, da je ocena odvisna od strokovnosti opravljene dela in seveda interesa vseh sodelujočih za dosego cilja, ki si ga pri nalogi zastavimo.

Veliko laže pa je pojasniti našo dejavnost. Področje sestavljajo tri službe in sicer: razvojna tehnologija, študij dela in inženiring, ki naj pomenijo strokovno podporo pri reševanju nalog s področja razvoja in prenosa tehnologije na eni strani, na drugi strani pa povezovalno vlogo med posameznimi tehnološkimi službami iz temeljnih organizacij pri reševanju skupnih nalog.

Nam lahko predstavite najvidnejše dosežanje uspehe?

Kot sem že omenil, pri delu običajno sodelujemo z drugimi službami, tako iz temeljnih organizacij, kot iz skupnih služb. Med uspešno opravljene naloge pa šteje mo predvsem tiste, ki so zaživele v delovnem okolju prav zaradi pris-

pevka, ki je bil plod sodelavcev iz temeljnih organizacij.

Sedaj bom navedel le tri naloge, ki bolj kot na uspeh samega področja kažejo na uspešno sodelovanje in v celoti pojasnjujejo dejavnost, ki sem se je dotaknil že v prejšnjem odgovoru.

— Analiza tehnologije in pretoka materiala ter predlog izboljšav v proizvodnji vžigalnih tuljav. Nalogo smo zastavili in jo uspešno realizirali v sodelovanju s sodelavci iz naše tovarne vžigalnih tuljav Bovec. Nekatere izboljšave, ki so bile v predlogu podane, so pri proizvodnji vžigalnih tuljav že vpeljali, ostale pa še uvajajo.

— V tesnem sodelovanju s področjem za organizacijo in tehnološkimi službami v posameznih temeljnih organizacijah smo pripomogli k izgradnji kosovničnega procesorja in organiziranju tehnološke baze podatkov, ki je že v uporabi.

— Že na začetku sem omenil prenos tehnologije. Tu smo sicer še na začetku, vendar lahko re-

čem, da montaža naših izdelkov v Iranu že teče. Naš prispevek, skupno s tehnologi TOZD pri tej nalogi, je bil razpis tehnologije in ureditev delovnih mest za montažo v veliko manjših serijah kot jih imamo na domačih montažnih trakovih.

Kakšne so vaše trenutne naloge?

Naloge, ki jih v področju trenutno obravnavamo s sodelavci, so podobnega značaja, kot prej navedene. Kljub temu pa naj navedem nekaj naslovov:

— planiranje in spremljanje osvajanja novih izdelkov,

— standardizacija in tipizacija normalnih orodij,

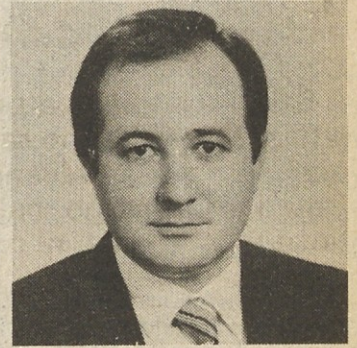
— tipizacija tehnološke embalaže in embalaže vhodnih materialov,

— izdelava predloga ureditve pretočne proizvodnje v okviru posameznih TOZD

— prenova galvanike in čistilne naprave, itd.

Poglejva še vaše načrte za naprej, na primer do leta 1990!

Pravkar dokončujemo dokument,

Dragan Štrancar

ki smo ga poimenovali tehnološka prenova. Tokrat gre že za drugo izdajo, ki bo veliko podrobneje, kot prvič pred dvema letoma podajala namene pri dograjevanju tehnoloških zmogljivosti. Cilj tehnološkega razvoja Iskre Avtoelektrike je vzpostavitev proizvodnje, ki bo omogočala, da bomo ob pravem času izdelali planirano količino kakovostnih izdelkov za znanega naročnika. To usmeritev smo sprejeli tudi z letošnjim gospodarskim načrtom. Poleg te pa smo v gospodarskem načrtu zastavili še naslednje usmeritve:

— proizvodnja bo temeljila na izdelčnem principu

— proizvodnja mora biti organizirana pretočno

— še naprej je potrebno uvajati avtomatizacijo, še posebej kjer je to pogoj za izboljšanje kakovosti.

V tehnološki prenovi so zbrane vse potrebe TOZD po posameznih proizvodnih linijah. Tako zbrane podatke bo potrebno ovrednotiti in potrebno razvrstiti po prioriteti, saj podobno kot drugje tudi pri nas ni dovolj denarja za potešitev vseh potreb.

Mislím pa, da bo potrebno pri vrednotenju in postavljanju prioritete zajeti odgovore na naslednja štiri vprašanja, ki jih tudi v razvitem svetu upoštevajo, ko gre za vrednotenje razvojnih programov:

— Ali so razvojne prioritete v okviru TOZD v skladu s cilji Iskre Avtoelektrike?

— Kako je opredeljen razvojni program (srednjeročni, dolgoročni, izboljšave na liniji, itd.).

— Ali so bili pri izbiri programa ali izboru stroja upoštevani dosežki, ki se ujemajo z najnovejšimi tehnološkimi dosežki in ali je prilagojen za nadaljnje nadgrajevanje?

— Kaj je končni dosežek programa ali stroja, ki smo ga v tehnološki prenovi predvideli (nov proizvod, izboljšanje kakovosti, zmanjšanje stroškov) in kako vpliva na celotno poslovanje?

Tovariš Dragan Štrancar, hvala lepa za izčrpne odgovore, iz katerih ni težko ugotoviti, da so postavljeni načrti taki, ki časovno prav gotovo segajo v leto 1990 in še dlje. Veliko uspeha pri njihovi realizaciji!

Marko Rakušček

Konec minulega tedna so v Beogradu zaprli 28. mednarodni salon avtomobilov, tovornjakov, avtobusov, motociklov in spremljajoče avtomobilske industrije. Letos se je predstavilo obiskovalcem in poslovnem 430 domačih in tujih razstavljalcev, med njimi tudi Iskra, ki je prikazala vse, kar je namenjeno tej industriji. Reportažo z avtomobilskega salona bomo objavili v prihodnji številki našega glasila. (M. R.)

Označevanje stavb

Dotiskan je drugi zvezek Priročnika razpoznavnega sistema Iskre — **Označevanje stavb (in uporaba reklamnih napisov)**. Priročnik na 58 straneh določa (1) obliko usmerjevalnih tabel ob javnih cestah, (2) označevanje v industrijskih conah Iskre, (3) označevanje vhodov v objekte, (4) izveske in posebne načine označevanja, (5) označevanje na pročeljih in (6) postavljanje propagandnih sporočil na javnih objektih — priporočila.

Z označevanjem stavb je mišljeno označevanje vseh vrst objektov OZD Iskre, namenjenih za proizvodnjo, upravo, skladiščenje, prodajo, servisiranje, predstavnostva ipd. Namen priročnika je enoten način označevanja teh objektov, da bi s tem omogočili hitro orientacijo in lastno identiteto v sistem povezanih OZD.

Nekaj opozoril:

— S priročnikom uvajamo novo razpoznavno barvo elementov označevanja (tirkizno-modro, standardizirano z IBK 470). Razpoznavna barva je najbolj upadljiv in najhitreje zaznaven element označevanja in ima zato, ker je specifična, funkcijo ekskluzivne kode, ki označevalne elemente že sama po sebi pove-

zuje z OZD Iskre. S tem dokončno opuščamo (tudi v te namene uporabljano »Iskrino modro« barvo, ki je pri elementih označevanja stavb morala »pasti« iz dveh razlogov: 1. predpis o neprometnih znakih prepoveduje uporabo barv, ki so »rezervirane« za prometne znake, na tablah drugega značaja — in 2. »Iskrina« morda barva je bila skoraj enaka barvi policijskih vozil.

— Z izidom priročnika bo spremenjen Iskrin standard A.02.10, ki je doslej predpisoval vsebino in obliko tabel za označevanje vhodov v objekte. To ne pomeni, da bodo morale OZD Iskre te table čez noč zmetati proč; Pravilnik o ureditvi temeljev skupnega razpoznavnega sistema Iskre določa prehodno

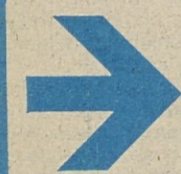
Iskra
Iskra
Commerce

Primer usmerjevalne table v mestih

Iskra

Iskra Kibernetika
Mehanizmi

Lipnica

Primer usmerjevalne table ob javni cesti

Primer table za označevanje vhoda v objekt

Pravilni razmaki med črkami logotipa (navodilo ob izdelavi svetlobnega napisu)

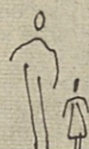
obdobje, po izteku katerega pa so te dolžne priročnik izvajati.

— Priročnik vsebuje najosnovnejše, t.j. standardne elemente označevanja, ki pa seveda ne morejo biti vselej univerzalni v pomenu, da so uporabni prav v

vseh pogojih in na vseh lokacijah. Zato pa v priročniku svetujemo, da se v primeru, da v njem ne bi našli zadovoljivih rešitev označevanja za specifičen objekt ali situacijo, obrnete na službo za celostno podobo (061/324-979).

Priročnik lahko naročite v DO ZORIN — TOZD Standardizacija, Tržaška 2, Ljubljana in sicer za približno 150.000 din/izvod, kar je strošek izdelave (tiska) in distribucije.

Marko Apih

Najstrožje prepovedana oblika »logotipa«!

Konzola izveska brez osvetlitve

ALPE~ADRIA 89

Gospodarsko razstavišče Ljubljana OD 20. DO 25. MARCA 1989

Tradicionalni spomladanski mednarodni sejem Alpe Jadran si je v dneh od 20. do 25. marca na GR v Ljubljani ogledalo nad 60.000 obiskovalcev. Iskra se je tudi tokrat predstavila v dvorani B gospodarskega razstavišča, in sicer z električnimi ročnimi orodji in UKV radijskimi postajami in modemi za navtiko. Na sejmu je sodelovalo 554 razstavljalcev iz 18 držav, od tega 314 domačih in 240 tujih.

Letošnji sejem Alpe Jadran je bil zgrajen iz treh, vsebinsko zaokroženih celot — predstavitev sodelovanja Alpe Jadran, predstavitev držav, pokrajin ter pobratenih in prijateljskih mest ter razstave »Človek in prosti čas«. Prvi dve so pripravili in vodili Gospodarska zbornica Slovenije, mesto Ljubljana in Ljubljanska turistična zveza ob sodelovanju z Gospodarskim razstaviščem, slednje pa je vodilo, organiziralo in vsebinsko pripravilo razstavo.

V nekaj zadnjih letih je opazna ponovna krepitev dela mednarodnega sejma, ki je vezan na sodelovanje v okviru sejemskega sporazuma Alpe Jadran, kot tudi širše, na gospodarsko sodelovanje sosednjih držav Avstrije, Italije in Jugoslavije. Tudi letos je bilo v Ljubljani več srečanj in razgovorov o političnem in gospodarskem sodelovanju dežel, članic delovne skupnosti Alpe Jadran.

Podobno kot minula leta, so organizatorji razdelili razstavo Človek in prosti čas na tale področja — navtika, turizem, šport, rekreacija, slika — zvok, naredi sam, prehrana na dom in salon kozmetike. Največ zanimanja med rekordnim številom obiskovalcev je bilo vsekakor za navtični del razstave. Bil je pred in v osrednji dvorani A, vsebinsko pa je obsegal predstavitev plovil, jadralnih desk, jader, opreme za plovila in motorje.

(Tisti, ki jih navtika ne zanima, oziroma jih ne »šme«, ker je ta šport izredno drag) so uživali v dvorani B, kjer je bil salon turizma. Časovno je sejem prav v obdobju, ko ljudje razmišljajo, kje in kako — mnogi tudi s čim — bodo preživeli dopust. Pri oblikovanju

letošnje počitniške ponudbe so sodelovale turistične agencije in Slovenije in Hrvaške. Tudi letos je Center za turistično in ekonomsko propagando pri slovenski GZ pripravil poseben razstavn program z nosilno temo »Spominki, ki nosijo znak lipov list«. V turističnem paviljonu so možnosti od diha predstavili tudi planinci in naturisti.

Seveda ne smemo tudi mimo še dveh drugih razstav, in sicer »Vse za tenis« in »Software«.

Največ mladih obiskovalcev se je trlo v spodnji etaži dvorane

B, in to na razstavi Slika-zvok. Razstava je obsegala elektroakustične aparate, glasbila, plošče, kasete, itd., ter video in nekaj računalniške opreme. V neposredni bližini te razstave je bila tematsko zaokrožena razstava »Naredi sam« z orodji, pripomočki, napravami in stroji.

Iskraši iz Električnih ročnih orodij in Elektrozvez so imeli stojnico na zdaj že kar tradicionalnem prostoru nedaleč od vhoda v kletne prostore. S to lokacijo zlasti fantje in dekleta iz ERO nikakor niso zadovoljni, saj so

imeli pred leti v dvorani C dosti več obiskovalcev, problem pa je tudi v tem, da s prikazovanjem delovanja orodij motijo bližnje poslušalce na razstavi Slika-zvok.

Na lični stojnici, ki so jo zasnovali in postavili »sejmarji« iz Marketinga Iskre Commerce, je ERO med svojim standardnim programom predstavil tudi nekaj novosti, zlasti iz kooperacijskih programov. Letos je bilo največ zanimanja za elektropnevmatska kladiva znamenite angleške firme Kango. Ta proizvajalec je skupaj s švicarskim Hiltijem vodilna svetovna firma za proizvodnjo teh kladiv.

Precej zanimanja je bilo tudi za novi rezkalni stroj z elektronsko regulacijo vrtljajev in električne izvajalnike.

Elektrozveze so se na sejmu predstavile z UKV radijskimi postajami in modemi za potrebe v navtiki.

Del razstave Naredi sam je bil v hali C, kjer so se predstavili proizvajalci barv, lakov, izolacije in gradbenih materialov.

Ce smo nekoliko zlobni, naj zapišemo, da ima prav razstava »Naredi sam« iz leta v leto več občudovalcev, saj nas čas, v katerem živimo, hočemo ali ne, sili v to dejavnost...

Salon prehrane je bil v dvorani A2. Paše za oči je bilo kar precej, največji dren je bil seveda tam, kjer so bile degustacije. Zanimivo je tudi to, da so bile cene živil v tej dvorani precej višje kot v redni prodaji v mestu.

Še najbolj lepo urejena je bila razstava kozmetike v Jurčku. Salon je bil letos na sejmu petič, letošnje osrednje geslo pa je bilo »Nega je lepota«.

Lado Drobež

Upokojili so se

Točno dvajset let je preteklo od dneva, ko je **Alojz Harej** prvič prestopil prag Iskre Avtoelektrike Nova Gorica, minuli mesec pa je odšel v zaslužni pokoj. Vseskozi je vestno in natančno opravljala različna dela, nazadnje pa je bil pleskar v tovarni delovnih sredstev. Zadnji delovni dan je pripravil pristrčno slovo, sodelavke in sodelavci pa so se od njega poslovili s pristrčnimi željami, da bi še vrsto let živel predvsem zdrav in tako vesel, kot je bil to dolgo delovno dobo. V spomin na prehojeno pot so mu podarili tudi spominsko darilo in ga ob vsaki ponujeni priložnosti še povabili na obisk. (M. R.)

Spominski posnetki so vedno najdražji, še posebej če pomenijo slovo iz delovne sredine posameznika, ki je leta in leta (celih 15 let) delil iskrenost, tovarištvo in prijateljstvo. Beseda teče o **Ivanki Frank**, kuharici v delavski restavraciji Iskre Avtoelektrike Nova Gorica. S pristrčno slavnostjo so se pred dnevi od nje poslovili »moški del« menze in vse njene sodelavke, saj je prišel čas njene upokojitve. Na slavnosti je bilo smeha na pretek, saj so ji prebrali celo pesmico, poklonili pa so ji lepo spominsko darilo in šop rdečih vrtnic, ki jih ima Ivanka tako rada, kot je imela rada ves kolektiv delavske restavracije. Zaželeli so ji še vrsto let trdnega zdravja in osebne sreče v krogu svoje družine. (M. R.)

Konec prejšnjega meseca so se sodelavke in sodelavci z linije serijske proizvodnje v tovarni malih zaganjalnikov pristrčno poslovili od **Marije Cotič**, ker je prišel čas njene upokojitve. Marija je prišla v novogoriško Avtoelektriko 1. aprila 1980 in s svojo živahnostjo, prijaznostjo in vestnostjo hitro osvojila krog sodelavk in sodelavcev. Slovo je bilo nekoliko težje, a ne za dolgo, saj bo Marija še prišla na obisk. Na slavnosti so ji podarili rože in spominsko darilo, obudili spomine na skupno prehojeno pot ter ji zaželeli še vrsto let trdnega zdravja in prijetno počutje v zasluženem pokouju. (M. R.)

Zadnji delovni dan v februarju je pomenil prelomnico, oz. čas, za težko prigrani počitek. Ta počitek je prišel za **Jožeta Cenerja**, zaposlenega v TOZD Komerciala Iskre Avtoelektrike Nova Gorica na delovnem mestu vodenje skladišča odpada. Jože je odšel v zaslužni pokoj, njegova delovna doba, ki se je začela 15. februarja 1965. leta se je tako iztekla. Pristrčno slovo, ki so ga Jožetu pripravile sodelavke in sodelavci na njegov zadnji delovni dan ter šopek rdečih vrtnic in spominsko darilo je samo potrjevalo priljubljenost, ki jo je Jože užival. Zaželeli so mu vse najlepše in najboljše v domačem krogu in mu naročili: »Le pridi še kaj na obisk, vedno boš dobrodošel!« (M. R.)

Erojada 1989 na Pokljuki

Športna komisija sindikalne organizacije ISKRA ERO je tudi letos organizirala prvenstvo tovarne v obliki Erojade. Tekmovanje je bilo v soboto, 11. marca 1989 na smučišču ob Šport hotelu na Pokljuki.

Letošnja zima nam ni bila naklonjena, kljub temu pa nam je uspelo izpeljati to prireditev. Imeli smo tudi malo sreče glede na čudovito sončno vreme, ki je obetalo enkratno prireditev. Tekmovanja so se udeležili samo delavci iz naše DO. Sobotni veleslalom je bil zelo razburljiv. Proga je bil enkratna in nezahtevna, tako da so jo zmogli tudi tekmovalci s povprečnim znanjem. Po končanem veleslalomu smo imeli še tekmovalni z zračnicami in v smučarskih tekih. Spet veselo vzdušje in veselje...

Po končanem tekmovanju smo imeli v Šport hotelu kosilo, razglasitev rezultatov, podelitev medalj, priznanj in žrebanje. Zahvalo prejmejo tudi vsi organizatorji, saj so zagotovili prijetno počutje. Domov smo se vračali s prijetnimi občutki, z dobro voljo za nadaljnje delo, da premagamo vse težave in napore, ki nas čakajo v letošnjem letu.

Rezultati Erojade:

Moški razred »A« — 1959 in mlajši do 30

1. Lenardič Tomaž	— 19.90
2. Pušavec Slavko	— 20.66
3. Čimžar Robert	— 20.81
4. Peček Igor	— 20.94
5. Weithauser Ljubo	— 21.14
6. Šušteršič Franc	— 21.83
7. Pazlar Miran	— 21.84
8. Trojar Tomaž	— 22.52
9. Pikš Marko	— 24.05
10. Metaj Matjaž	— 25.75

Moški razred »B« — 1948 — 1958 — 40

1. Mikič Dušan	— 20.29
2. Debeljak Marjan	— 20.31
3. Jelenc Maks	— 20.42
4. Peternej Miro	— 21.19
5. Poljšak Igor	— 21.50
6. Sušnik Nace	— 21.87
7. Perčič Slavko	— 22.12
8. Koželj Filip	— 22.88
9. Majcen Vinko	— 23.06
10. Novak Slavko	— 23.66
11. Bešter Janez	— 23.76
12. Zupan Tone	— 24.04
13. Prezelj Dušan	— 24.21

Razred »C« — 1939 — 1948 — 50

1. Udovč Slavko	— 19.72
2. Čelik Milan	— 21.27
3. Križnar Rajko	— 21.72
4. Meglič Jože	— 22.14
5. Štivec Janez	— 22.33

6. Kaštivnik Anton	— 24.17
7. Ferencak Edo	— 24.65
8. Tomažević Anton	— 25.05

Razred »D« 50 in starejši

1. Keše Peter	— 22.65
2. Pinatar Jože	— 22.89
3. Grohar Milan	— 23.21

Ženske

1. Šimic Alenka	— 20.89
2. Karmelj Majda	— 22.78
3. Soklič Jasna	— 23.28
4. Šubic Pavla	— 24.92
5. Knific Tea	— 26.07
6. Vraničar Magda	— 27.18
7. Kovačević Irena	— 27.44
8. Kosec Joži	— 29.14

TEKI

Moški

1. Kožuh Bojan	— 3.52.86
2. Jelenc Maks	— 4.04.86
3. Bešter Janez	— 5.16.60
4. Ferencak Edo	— 5.39.88
5. Kuhar Franci	— 6.41.17

Besedilo in foto: Z. J.

Zanimivo

Bakterije na črpalkah

Znano je, da razlita nafta, posebno pa olja, povzročajo zlasti na črpalkah veliko onesnaženje tal. Večinoma se tla ne morejo več sanirati, razen če odstranijo določeni sloj zemlje in navozijo drugo. Strokovnjaki so sedaj našli način, kako sanirati onesnažena tla brez odstranjevanja zemlje. S poskusi so že dognali, da nekatere bakterije požirajo naftne madeže. Treba jih bo le naseliti na onesnaženih tleh, vse drugo bodo opravile same. Stroški za naselitev so bistveno manjši od odvoza onesnažene zemlje. Nov način pa ima tudi slabo stran. Tla ne smejo biti onesnažena z drugimi strupi, kot npr. polikloriranimi bifeniili, ker le-ti uničujejo bakterije. (VDI Nachrichten)

Uspeh Eureka

Evropski razvojni program Eureka, za katerega je bilo tudi v Sloveniji veliko zanimanje, se lahko pohvali z novim dosežkom. Ob sodelo-

vanju španskih in francoskih razvojnih podjetij so znanstveniki Eureka izdelali nov stroj za obiranje pomaranč, imenovan »citrus«. Ima vodljivo ročico z vdelano videokamero. Za obiranje jabolk so sicer do sedaj že imeli stroj z imenom »magali«, vendar izključno samo za trganje. »Citrus« pa hkrati pomaranče tudi sortira po velikosti. Medtem, ko je en sezonski obiralec utrgal poprečno na minuto deset pomaranč, jih »citrus« sam utrga šestkrat več. (Trends)

Samomori

Frankfurtski psihiater prof. Hans Bochnik je poročal na kongresu v Nürnbergu, da bi lahko letno preprečili vsaj pet tisoč samomorov, če bi zdravniki bolj resno obravnavali svoje paciente. Dolgoletno poznanstvo z bolniki in proučevanje depresij bi lahko bistveno pripomoglo, da bi le-ti ne segali po skrajnem sredstvu. Zdravniki raje predpisujejo pomirjevala, npr. valium, kot pa da bi se vsaj pol ure posvetili problemom, ki tarejo paciente in neposredno zdravili njihove

ve depresije. To velja nemara tudi za Slovenijo, saj je znano, da smo Slovenci glede samomorov na vrhu evropske lestvice.

(Spiegel)

Francozi in pomirjevala

Francoski Savoir-vivre objavlja dramatično vest, da nikjer po svetu ne porabijo toliko pomirjevalnih tablet, kot v Franciji. Po uradnih podatkih za lansko leto so Francozi pogoltnili tri in pol milijarde pomirjevalnih sredstev, kar znaša v povprečju 83 tablet na vsakega odraslega Francoza. Vzrok za beg v navidezni »sanjski svet« je nespečnost, stres in bojazen za obstoj. K temu pripomorejo tudi francoski zdravniki, ki prehitro segajo po bloku za recepte. Vrh tega pa tu sploh niso upoštevana tudi mamila, katerih uporaba leto za letom skokovito narašča.

(Panorama)

Zbral, prevedel
in priredil
Marjan Kralj

Neekonomični bojlerji

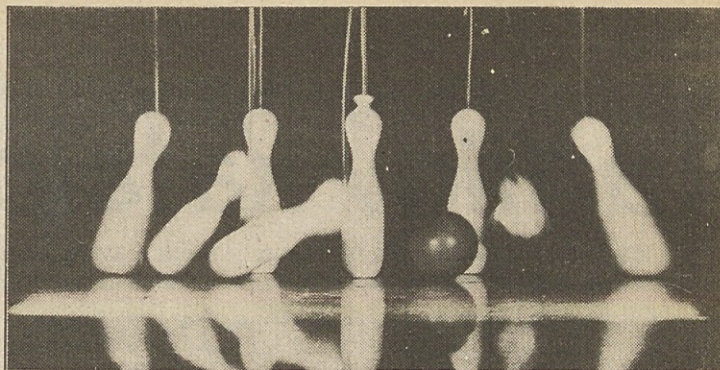
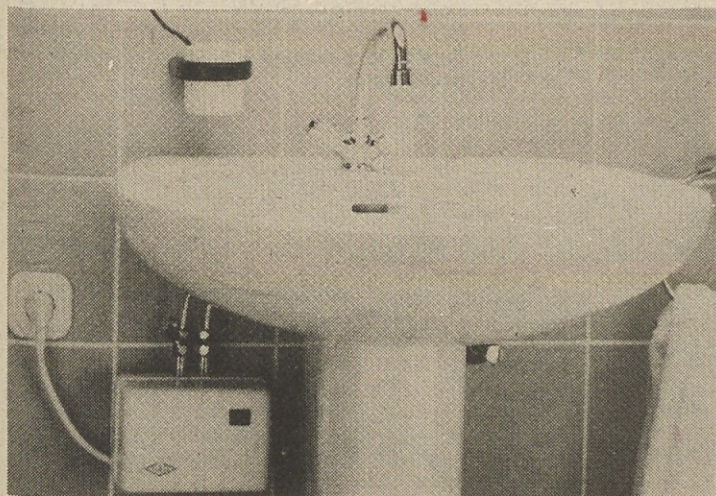
Znano je, da so bojlerji precejšnji porabniki električne energije. V gospodinjstvu jih ponavadi vključujemo le čez noč, takrat, ko velja nižja tarifa za električno energijo. Vodo segrevajo nekaj ur, nato pa toplo vodo oddajajo. Predvsem za umivanje in kuhinjsko rabo. Otekajočo vodo nadomesti mrzla, ki se meša s toplo, tako da je temperatura vode vedno hladnejša, do mrzle, če namreč bojlerja zaradi varčevanja z električno energijo nimamo stalno vključene. Slaba stran bojlerjev je, da se uskladiščena topla voda tudi sama od sebe ohlaja, zlasti pozimi, ali če jo rabimo v manjših količinah. Porabljeni kilovati gredo zato v izgubo, sami pa vemo, kako draga je električna energija.

V Zahodnem svetu so razvili bolj ekonomično napravo za samostojno, torej ne-centralno ogrevanje sanitarne vode, tako imenovani pretočni ogrevalnik. Majhna naprava, montirana neposredno npr. pod

umivalnik, spreminja električno energijo v toplotno brez izgub. Ne povzroča kotlova, tako kot bojlerji, ki jih je treba občasno očistiti. Pretočni ogrevalnik daje toplo vodo takoj, brez čakanja. Porabi sorazmerno precej več električne energije, vendar le za nekaj sekund ali kvečjemu minut, odvisno pač od porabe tople vode. Izkoristek je torej tako rekoč stoodstoten, poraba električne energije je v poprečju manjša. Naprava je v primerjavi z bojlerjem zelo majhna. Bojler zavzema veliko prostora in je neestetskega videza. Seveda je več vrst pretočnih ogrevalnikov, odvisnih od obremenitve.

Kaj ko bi pri nas, v Iskri, začeli z izdelavo takih pretočnih ogrevalnikov, npr. v tovarni gospodinskih aparatov, delovni enoti v Retečah, ali v nekdanji tovarni radijskih sprejemnikov v Sežani? Tržišče je zagotovljeno!

Marjan Kralj

Kegljaški klub Iskra Elektrozveze Vabilo na tekmo

Kegljaški klub Iskra Elektrozveze organizira prestižno tekmo med kegljači:

SOZD Iskra :

1. Tone Česen (Telematika)
2. Tone Šemrl (Telematika)
3. Slavko Porenta (Elektrozveze)
4. Jože Košmrlj (Servis)
5. Tone Vengust (Videomatika)
6. Boris Benedik (Kibernetika)
7. Bruno Stegel (Commerce)

vodja: Viktor Rojšek

Kegljaško zvezo Ljubljane

- Boris Urbanc (Gradis)
- Darko Bizjak (Gradis)
- Albin Juvančič (Gradis)
- Dušan Ivačič (Gradis)
- ?
- ?
- ?

vodja: Vinko Janša

- kegljači Iskre so bili izbrani glede na uspehe na državnem oziroma republiškem merilu iz jeseni 1988
- prosimo, da vsak kegljač Iskre nastopi v uradnem dresu svoje delovne organizacije
- tekma se bo odvijala v sredo, 5. aprila 1989, ob 15. uri na kegljišču LIVADA v Ljubljani — po tekmi pa bo pozdravni govor člana Iskre
- udeleženci naj nam pismo, telefonsko ali ustno potrdijo udeležbo
- naj pripomnimo, da je to prva tovrstna tekma v zgodovini ISKRE

JAVKE BREZ HAJKE

7

- bronasto značko za 20 žigov javk v svoji državi in 10 žigov javk v sosednji državi;
- srebrno značko za 40 žigov javk v svoji državi in 20 žigov javk v sosednji državi;
- zlato značko za 60 žigov javk v svoji državi in 30 žigov javk v sosednji državi;
- malo plaketo za žige vseh javk v svoji državi
- veliko plaketo za žige vseh javk v obeh državah.

26. obiskovalci javk, ki so izpolnili pogoje za katero od naštetih priznanj in ne želijo ali ne morejo priti na skupno podelitev, pošljejo vsako leto od januarja do marca na navedene naslove dokazila za pravico do določenega priznanja. Po pregledu dokazil jih dobijo nazaj s pripadajočim priznanjem. Poštino za vrnitev dokumentov plača prejemnik;

27. obiskovalci javk, ki bodo prišli sami ali kdo drugi z njihovim pooblastilom na slovesno podelitev priznanj, naj najkasneje do konca marca na navedene naslove pošljejo dopisnico s svojim imenom in naslovom ter pristavkom "Za Poljano" in navedbo, za katero priznanje so dobili pravico. Na podelitvi morajo pokazati dokazila za obiske javk, nato pa prejmejo priznanje;

28. obiskovalci javk lahko predlagajo dokazila za upravičenost do priznanj za vsako značko in plaketo posebej, za dve ali več ali pa za vse skupaj naenkrat. To velja tudi za skupinske obiske javk;

29. obvestila o obiskovanju javk in dokazila za to ter pripombe, predloge ali pohvale pošiljajo udeleženci na naslednje naslove:

- V Avstriji živéči obiskovalci javk na Zvezo koroških partizanov 9000 Celovec/Klagenfurt, Tarviserstrasse 16;

- prebivalci koroške regije na naslov Občinski odbor Zveze borcev NOV, 62390 Ravne na Koroškem, Čečovje 12;
- prebivalci mariborske regije in Pomurja na Mestni odbor Zveze borcev NOV, 62000 Maribor, Prešernova 17;
- prebivalci Gorenjske na Občinski odbor Zveze borcev NOV 64000 Kranj, Trg revolucije 1;
- prebivalci primorske regije na Občinski odbor Zveze borcev NOV, 66330 Piran, Župančičeva 14;
- prebivalci ljubljanske regije in nenaštetih delov Slovenije, drugih republik ali tujine pošiljajo svoje dopise na naslov: Skupnost koroških partizanov, 61000 Ljubljana, Titova 123.

Kdor pa ne bo vedel, kam naj pošlje, ali ne bo želel poslati na določeni naslov ali pa bo imel kakršnekoli zadržke, naj to, kar želi, pošlje na prej navedeni ljubljanski naslov.

Upamo, da vas z navedenimi napotki in pojasnili nismo utrudili, saj smo skušali čim bolj razumljivo zapisati vse, kar je dobro vedeti pred obiskovanjem javk in po njem.

Zagotavljamo vam, da smo ljubiteljsko napravili vse, da bi vam omogočili doživljati nekaj novega, koristnega za posameznike in za obe sosednji ljudstvi, koristnega tudi v času, ko še obstajajo državne meje za pretok ljudi.

Samo upamo lahko, da vam bo ta nova dejavnost všeč, da vam bodo všeč tudi kraji in ljudje na javkah ter na poteh do njih, da vam bodo prijetna potovanja po obmejnih predelih in domačijah in da boste pri tem prišli do novih spoznanj in vedenj ter tudi

Tarfilov katalog

Te dni je izšel zelo ličen in moderen slikarski katalog, ki nam dokaj celovito, jedrnato in tudi nazorno daje trenutno podobo dela in življenja železnikarskega slikarja in Iskraša Lojzeta Tarfile.

Tega zagnanega in nadarjenega slikarja iz Železnikov vsekakor ni treba še posebej predstavljati, vendar zapišimo ob izidu njegovega kataloga, da je uvodno študijo o njem in njegovem delu napisal umetnostni zgodovinar in likovni kritik Andrej Pavlovec, ki je pozorno in strokovno sledil slikarjevemu delu in razvoju vse od njegovih začetkov dalje. Vsekakor drži njegova ugotovitev, »da se Lojze Tarfila odmika, oziroma se je že zdavnaj odrekel verističnemu prepisovanju narave, zdaj pa se približuje slikarskemu doživetju, ko se nekako oddaljuje od konkretnih oblik in jih slika skoraj le še kot osebno doživetje, videnje in doje-manje narave.«

Čeprav ima katalog, natisnjen v več-jem formatu, samo osem strani, nam vendar dokaj izčrpno in nazorno predstavlja slikarja: od osebnih podatkov o njem, že omenjene uvodne študije An-

dreja Pavlovca (natisnjene tudi v an-gleškem prevodu) pa do temeljnih poda-tkov o slikarjevih razstavah in nagradah, spremljajo omenjena besedila tudi šte-vilne reprodukcije slikarjevih del v črno-beli tehniki, dve reprodukciji pa sta tudi v barvah, kar daje katalogu še posebno težo in vrednost.

Katalogu sta »iziti na svitlo« izdatno pomagali Iskrina delovna organizacija Elektromotorji iz Železnikov in uredništ-vo našega glasila. D. Ž.

Lojze Tarfila je bil rojen 20. 6. 1954 v Ljubljani. Končal je šolo za oblikovanje v Ljubljani in je zaposlen v Iskri v Železnikih kot oblikovalec.

Sorško polje — 1988, akril na platno (acryl) 70 x 60 cm

do novih znancev, da boste zadovoljni. Ker pa nič ni popolno in dokončno, vas prosimo, da nam mnenje o opisani novi dejavnosti ter svoje predloge, pripombe in pritožbe pošljete na katerega od navedenih naslovov.

Komisija za Javke brez hajke
predsednik
inž. Rado Lipičar

JAVKE BREZ HAJKE ali Koroška partizanska pota

SLOVENIJA

SLOVENJ GRADEC 62380

- Yu - 1 Koroški pokrajinski muzej revolucije,
Slovenj Gradec, Glavni trg
- Yu - 2 Žumber, p.p.* PRI PEČENKI, Slovenj
Gradec, Vrhe 69
- Yu - 3 Slemnik, p.p. PRI ČREŠNJI, Slovenj
Gradec, Vrhe 51
- Yu - 4 Zabel, p.p. PRI GAŠPERJU, Slovenj
Gradec, Vrhe 35

- * p.p.: po partizansko
- ** p.d.: po domače
- spominska točka

JAVKE BREZ HAJKE

8

OD ANDSKIH LEDENIKOV DO AMAZONKE

FRANCI VOGRIN

10

23. 6. Točno ob dogovorjenem času nas pred hotelom čaka džip. Natovorimo nahrbtnike in se odpeljemo proti Chachaniju. Najprej po asfaltirani, nato po makadamski cesti. Čez nekaj časa zmanjka tudi te, le sledovi koles so kažipot. Vendar šofer pozna pot, ki se vse bolj dviga. Zrak je vse redkejši, motor vse bolj rohni, vleče pa vse manj. Tako se vozimo dobre tri ure, do baznega tabora. Kar hitro si natovorimo nahrbtnike in krenemo v strmino proti sedlu nad nami. Kar solidna steza se v ključih vzpenja navzgor. Vedno bolj strmo je in vulkanski prah in kamenje drsi pod nogami. Srečamo skupino Madžarov, ki iščejo vodo. Ze pet dni se motajo okrog Chachanija, brez vode so in gredo do ledenika topit sneg. Nam se mudi in nekaj čez poldne smo na sedlu, na 5500 metrih. Zrak je prekleto redek in kar hitro moraš dihati. Pred nami se odpre pogled na vrh, brrr je strm. V dolini pa je kot na dlani pred nami Arequipa, kot zeleni otok v puščavskem morju.

Privežemo si dereze in najprej navzdol, da se izognemo skalnatim skokom, nato pa spet navzgor prečimo strmo pobočje severnega vrha (5980 m). Sneg je ponekod trd, kjer pa ga doseže sonce, se vdira do gležnjev. Ponekod so vidni sledovi plazov in na mestih se kar previdno plazimo čez sumljive razpoke. Nekaj sto metrov navzdol bi se podričali, naravnost v skale. Ob štirih smo na sedlu, pod glavnim vrhom. Višina in redek zrak me že hudo zdelujeta, zanimivo pa je, da sem najbolj zadihan, ko se ustavim; občutek imam da ne morem tako hitro dihati, kot bi bilo potrebno. Bivake si uredimo še preden se znoči, prehod iz dneva v noč je namreč zelo hiter. Z Vilijem se namestiva vsak pod svojo skalo in iz manjšega kamenja sezidava zaščitne zidove pred vetrom, ki vedno bolj piha. Bojan pa še v temi koplje luknjo v sneg, kamor se bo zavlekel. Sotor smo namreč pustili v dolini, imamo samo spalke in bivak vreče.

Voda že zmrzuje, kuhalik nika kor ne gori dovolj, da bi skuhalih juhuco. Dobro uro jo kuham, pa noče vreti. Ker je vedno bolj mrzlo, ne bomo več čakali, važno je, da dobimo vase nekaj toplega. Vili se tako trese, da ne more prineesti žlice do ust. Spotjo vse različne. Pojemo juho, rezanci so še trdi, do druge hrane nam ni. Zavlečemo se v spalne vreče in čakamo jutro.

24. 6. Težko smo dočakali jutro. Scenarij je približno takšen: mrzlo je kot vrag, zato se globoko zavlečeš v spalno in zadremaš, čez nekaj časa pa obupano iščeš luknjo, da bi porinil glavo iz spa-

lke, ker ne moreš dihati. Ko se umiriš in normalno zadihaš, se ves postopek ponovi. Mene muči žeja in iz toplega puhastega zavetja zlezem na plano. Voda je zmrznjena. Najdem oranže, ki so prav tako zmrznile. Na pol trd se spravim nazaj v spalno, oranže si natlačim pod srajco, da jih odtaлим na goli koži. Nič kaj prijeten občutek.

Dočakamo jutro. Bojan je kar v redu, Vilija muči želodec, jaz pa imam občutek, da bom crknil. Žejen, glavobol, srce mi razbija kot ponorelo. Topim sneg za čaj pa ne gre nikamor, na koncu pijemo mlačno vodo. Nekaj kock čokolade za zajtrk. Še vedno se pasje počutim in nimam prave volje za zadnji vzpon. Bojan me vzpodbuja in ko posije sonce ter nas malo ogreje, se odpravimo proti vrhu. Samo dobrih 400 metrov nas loči od njega. Nekaj plezarije po golih skalah, kratko melišče, nato spet sneg in nekaj čez poldne smo na vrhu. Zelezen križ in spominska plošča dvema Nemcema, ki sta padla pred nekaj leti, označujeta vrh 6075 metrov. Vsi napori in težave so pozabljene, čestitke in skupinska slika za spomin na šesttisočaka. Čudovit občutek je, ko si na vrhu, vse je za trenutek pod tabo, okoliški vrhovi,

Misti, vulkanski krater, napolnjen s snegom, slabe štiri kilometre pod nami bela Arequipa, na obzorju veriga vulkanov, vmes pa sivkastorjava peščena puščava. Sestopimo do bivaka, zložimo opremo in gremo takoj naprej, saj smo precej pozni. Spet prečimo strmino pod severnim vrhom in vzpon proti sedlu nas spet namuči. Bojan gre naprej, da nam džip ne pobegne. Po vulkanskem pepelu in grušču se kar drčamo v dolino. Temni se, hitimo, vendar je noč hitrejša. Tu in tam se pribliškajo luči džipa, za orientacijo. Vi-

li zaostane in skoraj pade čez skalni skok. Trda tema je, ko prideva do džipa, kjer nas čakata voda in pivo. Tako sem dehidriran, da se ne morem odžežati. Še tri ure vožnje do Arequipe; z Bojanom dremava, še Vilija, ki nikoli ne more spati sede, premaga utrujenost. Prava, sladka utrujenost, ko zadovoljno ugotavljaš, da si spet premagal naravo in samega sebe.

Obljuba dela dolg in ko se vrnemo v Arequipo, plačam večerjo za šesttisočaka. Z največjim veseljem, saj sem že skoraj

Chachani — 6072 m

Voda — vir življenja v Nazco

obupal, da bomo kakšnega osvojili. Pozno zvečer se oglasi pri nas še domačin iz kluba Andino, zaskrbljeni so zaradi Madžarov, ki so že en teden na Chachaniju.

25. 6. Ni časa za počitek, še danes moramo priti v Nazco, 570 kilometrov daleč. Najdemo avtobus, ki odpelje opoldne iz Arequipe in računamo, da bomo zvečer ob desetih v Nazco. Vozimo se po puščavski pokrajini, sam pesek in ovinki. Cesta je grozljiva, ovinkasta in na vsakem ostrejšem ovinku nekaj križev, ki označujejo mesto, kjer je nekdo zgrmel v prepad. Cesta se vzpenja in spušča, ovinkov ni konca tudi ko prispemo do obale. Sledi razčlenjeni obali, kjer Andi padajo v ocean. Le redke so zelene oaze ob rečicah, ki tečejo iz Andov. V Camani kar na avtobus prinesejo otroci sladkorni trs, ki ga sesamo po poti. Ceste so luknjaste, pred naselji pa zaradi omejitve hitrosti na cesto nastavijo velike skale ali pa vrste kamnov. Na nekaterih mestih je cesta prekinjena zaradi plazov peska ali mivke, ki jih ne morejo ustaviti. Zato vsakih nekaj dni z buldožerji na novo naredijo presek skozi plaz. Ura je skoraj dve zjutraj, ko prispemo v Nazco, na poti smo bili skoraj 14 ur. Najbližji hotel je Monte Carlo, izgleda solidno, cene pa niso pretirane. Pa takoj lahko uredimo vse potrebno za polet nad Nazco.

PLANINSKI OBVEŠČEVALEC

Na Plaski Vogel

V soboto, 8. aprila 1989, bomo organizirali turnosmučarski izlet na 2348 m visoki PLASKI VOGEL.

Zanimivosti tega predela Julijcev označujejo že Lepo Špičje, Trenta in Triglavska sedmera jezera, med katerimi leži Vogel. Ljubiteljem zasneženih s soncem obsijanih gora, težko prehodnega in reliefno zapletenega sveta, se na tej dvodnevni turi obeta pravcata pustolovščina, seveda v spremstvu vodnikov.

Prenočevanje je predvideno v koči pri Sedmerih jezerih, zato je potrebno vzeti s seboj poleg turnosmučarske opreme še topla rezervna oblačila ter potrebno pijačo in prehrano.

Če ne bo dovolj snega je predvidena varianta turne smuke s Kotovega sedla ali izpod Kriške stene, po želji udeležencev, prva ali obe varianti, z možnostjo nočevanja v Tamarju ali Krnici.

Prijavite se lahko pri Volgi Pajk (ERO tel. 2822) do 5. aprila.

Cena prevoza: 10.000 din

Število udeležencev je omejeno in pogojeno s številom udeležencev z osebnimi vozili.

Informacije lahko daje Peter Leban v Telematiki tel.: 2667.

Odhod izpred kina Center ob 6., povratek naslednji dan (varianta — isti dan).

NE OKLEVAJTE — sedaj je v gorah najlepše!
VABLJENI!

Zanimivo

Rešitev kavovca

Švicarska Union for Conservation of Nature bije plat zvona za rešitev majhnega drevesca iz rodu kavovca. Edino drevesce na svetu, ki še obstaja in nima sorodnikov, so odkrili leta 1980 na otoku Rodrigues iz otočja Mauritius. Domačini so ga skoraj iztrebili, ker so ga rabili kot zdravilo proti spolnim boleznim in za preganjanje »mačka«. Dre-

vesce so previdno prepeljali z letalom v London in ga posadili v botaničnem vrtu Kew Gardens. Če bo rastlina v nekaj mesecih pognala in vzcvetela, potem bo ta komaj meter visok kavovec rešen v veliko veselje botanikov.

(Prisma)

Zbral, prevedel
in priredil
Marjan Kralj

Investicija v meglo

Svinčnik in misli mi narekujeta besede, ki jih boste prebrali (če jih boste).

V naši preljubi, neponovljivi Iskri, ki naj bi bila po logiki tržnega gospodarjenja koncern združujem delo že okoli 20 let. Doba 20 let pravzaprav ni malo, je pač 20 let življenja. Kot tiskar v Iskra Invest servisu sem delal predvsem za svoje preživetje in s tem tudi vlagal energijo svojega dela za razvoj kolektiva v katerem dobim finančni nadomestek za proizvod, ki ga ustvarim.

Že 10 let delam na stroju češkoslovaške tovarne ADAST-DOMINANT. Zelo hvaležna mašina pa vendar ne neuničljiva. Po srcu nisem strokovnjak, bliže mi je narava, ampak svoj poklic človek mora izvrševati vsaj nekoliko prek svojih zmožnosti. Če vam samo to povem, da je stroj programiran na 10.000 izvodov na uro, so tudi obremenitve velike. Ležaji, valji, verige in še sto podobnih delčkov, ki sestavljajo stroj. Šoferji in lastniki avtomobilov veste, da morate vsako leto svoj leteči kup železa peljati na pregled, tudi jaz moram vsako leto na zdravniški pregled. In tako po približno desetih letih je prišel trenutek, ko sem spoznal po nekajletnem razmišljanju, da bi bilo pametno razmišljati o generalni obnovi stroja, če ne celo o nakupu novega, naker je moje predpostavljeno modro vodstvo globoko zajelo sapo in izreklo blestečo-globokoumno misel: »Ja porkamadona, kaj je sedaj naenkrat, saj je bila mašina 10 let v redu pa še Češka je povrh in ve se kakšne kanone so delali Čehi pred vojno, porkamadona.« In tako sem tudi jaz začel živeti s porkamadonanjem, izdelki niso bili več tisto, kar sem si želel in kar so »porkamadone« zahtevali.

Denarja ni — klasičen odgovor, denar bo, ti Mitko pa še kar naprej lepo tiskaj. Slišal sem za gospoda (novica ni preverjena, je pa dejstvo) iz Iskre Commerce, ki je bil (ali je še?) predstavnik v Londonu — dal si je namreč iz Ljubljane prepeljati fotelj, kajti londonsko sedalo mu ni ustrezalo. Od stroja, na katerem delam, živi približno ogromno birokratov, bleferjev, šefov in podobnih satelitov. Roke, misel, stroj pa še kakšna kletvica mimogrede, ustvarjajo kruh (ali pivo), s katerim si napolnimo črevesje!

Zašel sem! Kaj hočem povedati? To, da se nekomu lahko prepelje podložek za ritko na drugi konec Evrope in da so zategadelj osiromašene vse investicije, s katerimi bi lahko obnovili osnovna sredstva. Ljudje, mi ne živimo od foteljev, kravat, nimamo vsi popoldanske obrti, celo ne krademo vsi, je pa tragedija sistema prav v tem, da o usodi delavca odločajo kravatariji in foteljaši.

Samo popravljen stroj hočem, porkamadona!!!

Mitja Jesenovec

ISKRA			OBLASTE BAKTERIJE	DELEŽ DRUŽAB- NIKA V TRGOVINI	PES ZA LOV NA SRNE	IZVRSTNO RUDNIN- SKO GNOJILO	ANTON VODNIK	LAHKO- ATLET. METALNO ORODJE	OBLJUB- LJENA DEŽELA	GRŠKA ČRKA
IGRALČEV NAMEST- NIK V NEVARNIH PRIZORIH										
OPRAVEK										
DOMAČA ŽIVAL							STANE DOLANC			KDOR SE BAVI Z RISANJEM
SLAB ZDRAVNIK							PEVSKI ZBOR			
P O T R Č							ZLATO JABOLKO			
AVTOR RUDI MURN	PREGRI- NJALO	PANČEVO GRŠKA MATI BOGOV	M	UKANA NADAV				REKA VRSTA TROBILA		
PRIPOVED- NIŠTVO			I							
IZDELO- VALEC RET			R				ZAKLJUČ- NI DEL SKLADBE			
CILJ STRELCEV			A N				VIOLINIST OZIM			

računalniški in merilni sistemi
stara cesta 7 61360 vrhnika tel. 061 752212

vam nudi servisne usluge
za kompletni program merilne
tehnike in inteligentnih grafič-
nih terminalov firme Tektronix.

Poleg servisnih dejavnosti
vam nudimo tudi možnost na-
jema. Sicer pa že sodelujemo
z vrsto Iskrinih delovnih orga-
nizacij.

Mala oglasa

Poceni prodam dvojni radiokaseto-
fon Swing, star eno leto, 2 x 40 W in
ostroško stajico, rabljeno eno leto. In-
formacije: 061-445-589, od 15. dalje.

Ugodno prodam pohištvo PAN-
TER — novo in pletilni stroj STAN-
DARD. Informacije po telefonu
061/312-322, int.: 292.

Iskra

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva Iskra — SOZD elektrokovinske industrije — Ljubljana. Ureja uredniški odbor. Glavni urednik: Pavle Gantar pomočnik glavnega urednika Miloš Pavlica, odgovorni urednik Dušan Željenzov, tehnični urednik Drago Pečenik. Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo. — Naslov: Ljubljana, Gregorčičeva 23, telefon: 223-977. Priprava za tisk: LIC TOZD Gafika, Novo mesto. Tisk: ČTP Pravica — Dnevnik, TOZD Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana. Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS je glasilo oproščeno plačila davka od prometa proizvodov.